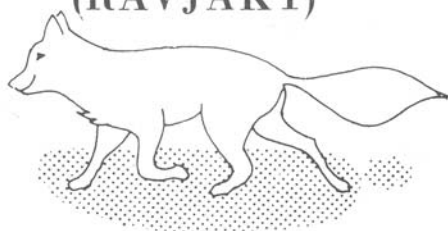

ABC FÖR SSA-MEDLEMMAR

Radiopejlorientering

(RÄVJAKT)

TEKNIK OCH TAKTIK

AV SM5 EZM

Föreningen Sveriges Sändareamatörer

Radiopejlorientering

Teknik och taktik

INLEDNING

Radiopejlorientering är ett sätt att med pejlmottagare, karta och kompass ta sig från en känd plats i terrängen till ett antal från början okända platser.

Denna form av orientering har anor från mitten av 40-talet och kallas av sina utövare för **RÄVJAKT**.

I samband med RÄVJAKT är följande benämningar vedertagna:

Rävjakt: Själva tävlingen

Jägaren: Deltagaren i tävlingen

Saxen: Pejlmottagaren

Räven: Kontrollen

Ett pass: Tidsperiod under vilken räven sänder

VAD GÅR RÄVJAKT UT PÅ?

Till skillnad mot vad som är fallet vid vanlig orientering vet jägaren ej kontrollernas läge vid starten. Jägaren måste själv utrona dess läge. Dessutom har han inget bestämt mål enär rävarna får tagas i godtycklig ordning. Jägaren bestämmer själv sin bana.

DET GÄLLER FÖR JÄGAREN ATT PÅ KORTAST MÖJLIGA TID UPPSÖKA SÅ MÅNGA RÄVAR SOM MÖJLIGT.

Tiden till sista räv blir härvid sluttid. Avgörande för placeringen blir i första hand ANTAL tagna rävar och i andra hand använd TID.

RÄVEN

Räven är en i terrängen gömd radiosändare oftast är den bemannad och den brukar vara så väl gömd att jägaren måste pejla sig ända fram till honom.

Hur låter räven?

Räven sänder sina signaler på sakta morsetelegrafi. Varje räv har sin egen igenkänningsignal, denna "kod" består av fem långa signaler, följda av olika antal korta beroende på vilken räv som sänder.

Översatt till vanligt språk ser igenkänningsignalerna ut så här:

Räv nr 1:	M	O	E
Räv nr 2:	M	O	I
Räv nr 3:	M	O	S
Räv nr 4:	M	O	H
Räv nr 5:	M	O	5

Vanligen är antalet rävar ej större än fem. Man kan givetvis ha flera rävar och då sänder räv nr sex: M O 6, räv nr sju: M O 7 o s v.

När sänder rävarna?

Rävarna sänder i ordningsföljd med ett pass: två minuter, samma räv återkommer var tionde minut. Detta innebär att jägaren alltid vet när respektive räv sänder.

Starttiden brukar ofta anges som kl. 00.00 sändningsschemat ser då ut så här:

Räv nr 1: Första pass 00.00—00.02

Räv nr 2: Första pass 00.02—00.04

Räv nr 3: Första pass 00.04—00.06

Räv nr 4: Första pass 00.06—00.08

Räv nr 5: Första pass 00.08—00.10

Räv nr 1: Andra pass 00.10—00.12

o. s. v.

Räven sänder på en förutbestämd frekvens och rävsändarna är kristallstyrda.

RÄVSAXEN

Rävsaxar finns i några olika utföranden. De fundamentala delarna är lika på de modernare saxarna. fig. 1.

Rävsaxen är rävjägarens viktigaste hjälpmedel. Med dess hjälp tar han reda på riktningen till räven.

Hur pejlar man med saxen?

Saxen slås till, med frekvensratten ställer jägaren in rävens sändningsfrekvens vilken uppges innan start. Jägaren kontrollerar att sidobestämningen och dämpningen är fränslagen. När räven sänder håller han saxen så att pejlantennen lig-

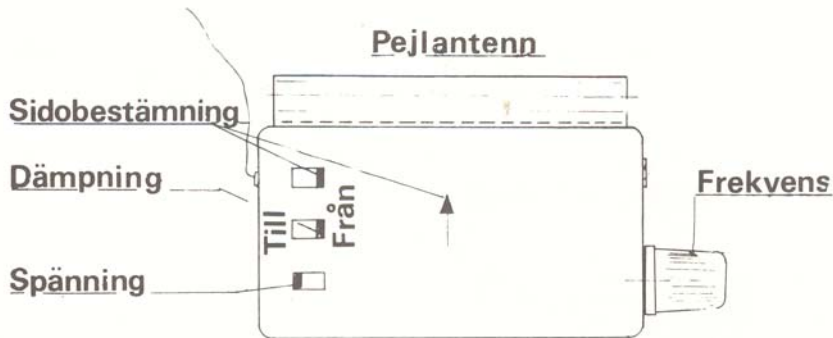

Fig. 1.

ger horisontellt, sträcker ut armen och vrider den runt med saxen, se fig. 2.

Under vridningen varierar rävens signalstyrka. I ett läge är rävens signal som svagast. Jägaren stoppar vridningen i detta läge — kallat minimumläge. Armen pekar nu antingen rakt mot eller bort från räven. Signalen är lika svag om jägaren vrider sig 180° , se fig. 3. Jägaren måste nu bestämma åt vilken av de två riktningarna räven ligger i. Han måste SIDOBESTÄMMA.

Sidobestämningen slås till. Han vrider nu saxen till läge A, iakttar signalstyrkan, vrider saxen till läge B och iakttar signalstyrkevariationen mellan A och B.

När saxen hålls i det starkaste läget utvisar sidobestämningsspilen på saxen riktningen mot räven, se fig. 4.

Sidobestämningen slås ifrån. Jägaren pejlar ånyo mot minimum i rävens riktning. Riktningen syftar han nu noga in med kompassen och överför denna till kartan, se fig. 5 och 6.

Jägaren har nu lagt in en bäring. Denna bäring är en linje som går från den egna positionen genom rävens position.

I och med att jägaren ändrar sin position och ånyo utför en pejling får han en ny bäring. När han lägger samman denna med den tidigare erhåller han en skärningspunkt: rävens position, se fig. 7.

Ju närmare en rätvinklig skärning som åstadkommes, desto exaktare blir positionen genom att jägaren lägger in ytterligare positioner får han i bästa fall en gemensam skärningspunkt.

Det är emellertid mycket vanligt att bäringarna bildar en större eller mindre triangel vilken inom räven finns att söka.

Dämpningen

När jägaren kommer i närheten av räven försvaras pejlingen av den höga signalstyrkan. I detta läge kopplar han till dämpningen vilket medför att signalstyrkan minskar och jägaren kan pejla sig ända fram till räven.

Fig. 2.

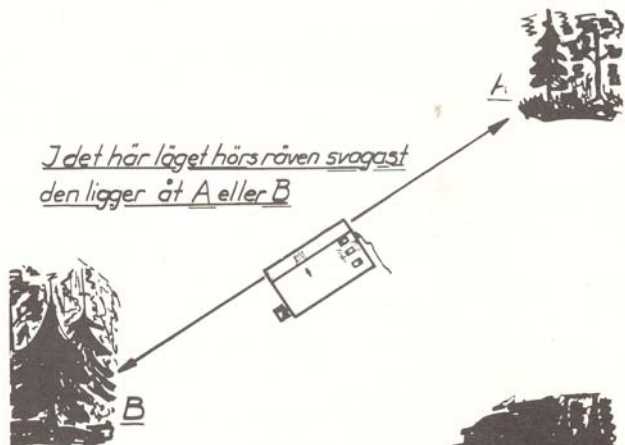

Fig. 3.

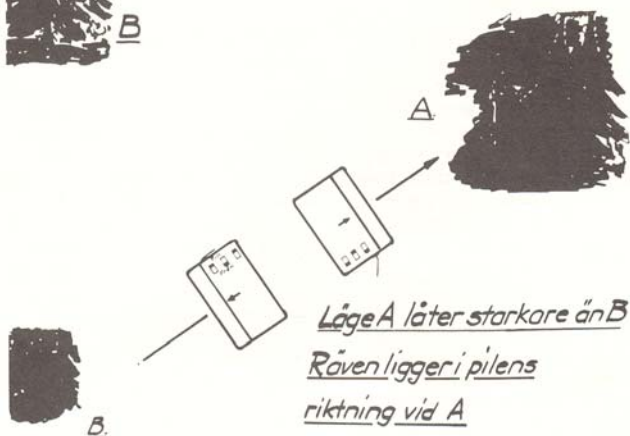

Fig. 4.

Fig. 5.

Fig. 6.

Då räv nr 1 lät starkast väljer jägaren att börja med ettan. Till följd av detta väljer han att ta rävarna i ordningen 1, 5, 3, 4, 2.

Då ettans andra pass börjar omedelbart efter pejlingen mot femman inser jägaren att han inte hinner ettan i pass två utan han inriktar sig på att nå honom till pass tre. Han tar sig norr ut längs stigen.

När ettans andra pass just slutar tar han kompasskurs mot denna med hjälp av pejling. Jägaren går nu noggrann kompassgång mot räven. Hela tiden håller han noga reda på kartan var han befinner sig. Under sökandet efter ettan sänder räv nr 3 och räv nr 5 sina andra pass. Deras bäringar föres in på kartan se fig. 9.

Tvåan och fyrans bäringar ger i detta läge för spetsiga vinklar för att kunna läggas in.

*Räven ligger
i krysset*

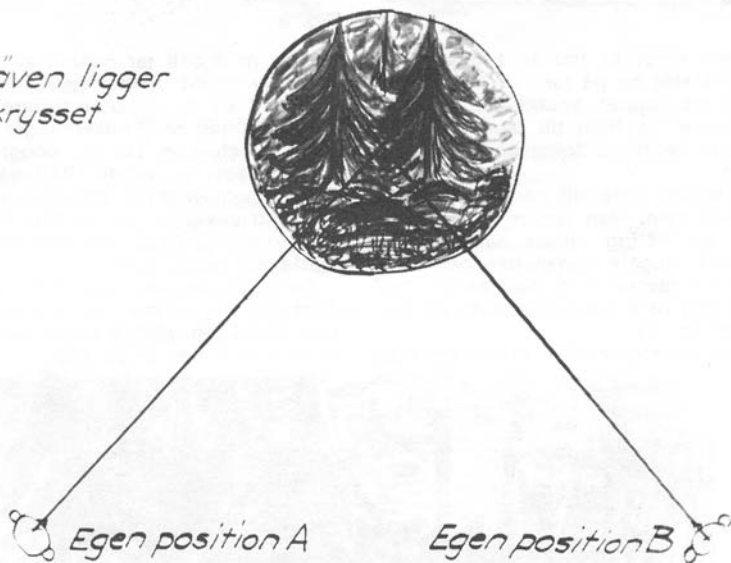

Fig. 7.

JAKTEXEMPEL

Tävlingdeltagarna får startkort och rätt RÄVTID. Två minuter före räv nr 1 startar sitt första pass får jägarna ge sig iväg. Jägaren studerar kartan. Han söker en väldefinierad pejllposition inom två minuters avstånd. Han väljer punkten där stigen går in från skogsbilvägen fig. 8. Efter tio minuter har alla rävar sänt och jägaren har fem bäringar inlagda på sin karta enligt fig. 8.

Då jägaren inte funnit räv nr 1 under kompassgång måste han ta den medan räven sänder sitt tredje pass. När passet börjar är ettan mycket stark. Jägaren slår till dämpningen. Ettan hörs bra trots dämpningen, vilket betyder att han ligger inom ett hundratal meters avstånd. Jägaren springer nu mot räven. När han kommit mycket nära d v s räven är mycket stark även i dämpat läge kanske jägaren måste röra sig i en spiral in mot räven se fig. 10.

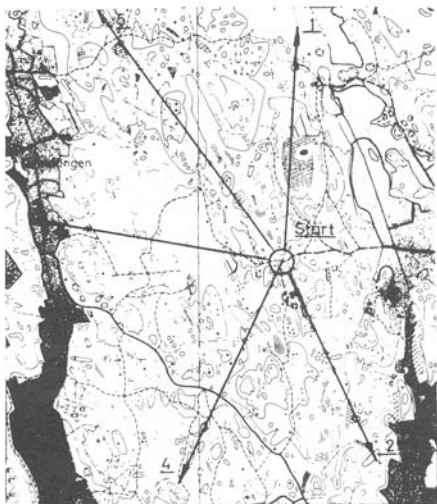

Fig. 8.

Efter en minut är räv nr 1 tagen.

Räv nr 5 står nu på tur.

Genom att jägaren snabbt tar sig efter stigen hinner ha fram till femman redan under hans tredje sändningspass. Femman tas 00.29.

Trean hinner sluta sitt pass innan jägaren hinner fram. Han lyckas dock få ytterligare en bäring vilken sammanfaller med de två tidigare. Innan han orienterar sig fram till räv nr 3 tar han bäring mot räv nr 2 och nr 4 vilka lägges in på kartan enligt fig. 11.

Jägaren orienterar efter kartan sig fram

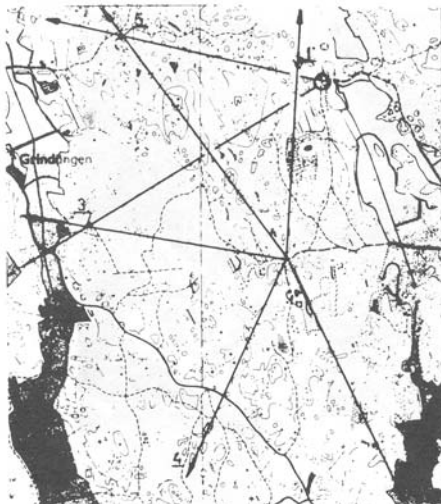

Fig. 9.

till räv nr 3 och tar honom kl 00.41. Med hjälp av snabb landsvägsloppning tar han räv nr 4 ca tio minuter senare. Nu återstår bara räv nr 2 vilken utgör målet för honom och han tar en noggran bäring vid passaget av vägen. Bäringarna bildar ett triangelformat område inom vilket räven finns att söka, se fig. 12. Där finner jägaren honom kl 00.52 just som räven skulle starta sitt sjätte pass.

Detta var ett exempel, naturligtvis skall man när man jagar räv skynda långsamt och tänka sig väldigt noga för. Vad man är och vart man är på väg.

Fig. 11.

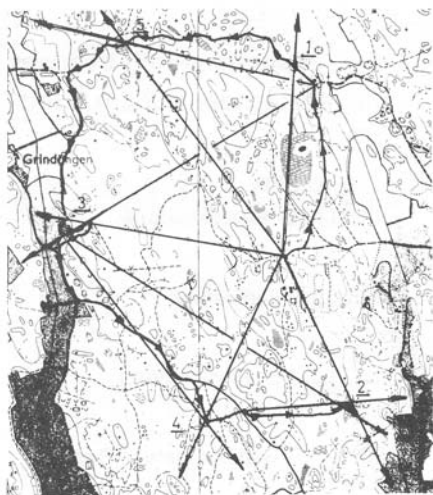

Fig. 12.

Vilka arrangerar tävlingar?

Centralt arrangeras Svenska Mästerskap genom Föreningen Sveriges Sändareamatörer genom vilka du också kan erhålla information om vad som finns på din ort. Även Nordiska Mästerskap arrangeras som regel varje år i antingen Sverige, Norge eller Finland.

På nästa sida finns adresser till en del lokalklubbar.

DET ÄR NYTTIGT ATT JAGA RÄV!

Radiopejlorientering bedrivs regelbundet i
nedanstående klubbar (SM5EOS).

ORT/KLUBB	NAMN/ADRESS/TELEFON
BOLLNÄS Radioamatörer	Jan Löfqvist, SM3CFV Sunnerstavägen 18 821 00 BOLLNÄS 0278-144 54
FALU(N) Radioklubb	Leif Lissmyr, SM4FLK S Mariegatan 10 B 791 00 FALUN 023-224 79
GÄVLE Kortvägsamatörer	Karl-Olof Elmsjö, SM3CLA Videvägen 22 802 29 GÄVLE 026-12 71 78
KALMAR Radio Amateur Society	Bruno Ringfjord, SM7EY Timmermansgatan 37 381 00 KALMAR 0480-107 33
KARLSKRONA Radioklubb	KRK Box 86 370 24 NÄTTRABY
LINKÖPING:s Radioamatörer	LRA Box 5008 580 05 LINKÖPING
NYKÖPING:s Sändareamatörer	NSA Box 25 611 00 NYKÖPING
OSKARSHAMN:s Radioamatörer	Olof Larsson, SM7DRN Kummingränd 6 383 00 MÖNSTERÅS 0499-107 33
STOCKHOLM:s Rävjägare	P-A Nordwaeger, SMØBGU Grävlingvägen 59 161 37 BROMMA 08-26 02 27
SÖDERTÄLJE	Lars Lindqvist, SMØFDA Fornbacken 29 151 58 SÖDERTÄLJE 0755-688 61
UPPSALA Radioklubb	Rune Larsson, SM5CUI Gävsta, Rasbo 755 90 UPPSALA 018-36 51 79
GOTLANDS Radioamatörklubb	GRK Box 461 621 04 VISBY
VÄSTERÅS Radioklubb	Donald Olofsson, SM5ACQ Malmabergsgatan 79 723 35 VÄSTERÅS 021-13 39 06
ÖREBRO Sändareamatörer	Lars Carlsson, SM4GGR Box 322 701 05 ÖREBRO 019-10 05 05